Kaukolämpö ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta HE 155/2026 vp

Kaukolämpö ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta.

Kaukolämpötoimijoiden näkökulmasta hallituksen esityksessä on erityisen myönteistä kaukolämmön verkkokohtaisten päästötietojen hyödyntämisen edistäminen. Jatkovalmistelussa tulee huolehtia, että verkkokohtaisilla päästötiedoilla on myös tosiasiallinen vaikutus energiatodistuksiin ja rakennusten vähähiilisyyden arviointiin.

Korostamme, että energiatodistusjärjestelmän tulee olla aidosti teknologianeutraali. Energialuokituksen ja energiamuotokertoimien tulee huomioida tasapuolisesti kiinteistökohtaiset ratkaisut ja kaukolämpö. Lämmitysmarkkinoiden kilpailutilanne on monella paikkakunnalla kova, eikä ole tarkoituksenmukaista säädöksillä vääristää lämmitysmarkkinoita suosimalla kiinteistökohtaisia lämmitysvaihtoehtoja vaan edistää teknologianeutraalisti energiatehokkaita ratkaisuja.

Haluamme muistuttaa, että Suomessa kaukolämpö on asuin- ja palvelurakennusten yleisin lämmitystapa. Ja että Suomessa kaukolämpö tuotetaan enimmäkseen uusiutuvilla polttoaineilla ja hukkalämmöillä. Kaukolämmöllä on tärkeä rooli koko energiajärjestelmämme kannalta.

Verkkokohtaisten päästökertoimien käyttöönotto

Kaukolämpö ry pitää erittäin myönteisenä sitä, että kaukolämmön verkkokohtaisten päästötietojen hyödyntämistä on valmisteltu.

Kaukolämpöverkkojen päästöt vaihtelevat merkittävästi eri paikkakunnilla. Tämän vuoksi valtakunnallinen keskiarvo ei kuvaa yksittäisen verkon todellista päästökehitystä. Verkkokohtaisten päästökertoimien käyttöönotto parantaa rakennuksen käytönaikaisten päästöjen laskennan tarkkuutta ja tarkastelun teknologianeutraaliuutta.

Verkkokohtaisten päästökertoimien hyödyntämisen tulisi olla mahdollista jo rakentamislupavaiheessa rakentamislupahakemuksen liitteenä toimitettavassa energiatodistuksessa, koska sillä voi olla merkitystä lämmitystavan valintaan vähähiilisyyden arvioinnin ja siten lämmitysratkaisun hyväksyttävyyden tai suosituimmuuden kannalta.

Teknologianeutraaliuuden varmistaminen

Kaukolämpö ry pitää tärkeänä, että energiatodistusjärjestelmä kohtelee eri energiaratkaisuja aidosti teknologianeutraalisti. Hallituksen esityksen luonnoksen lausuntopalautteista oli keväällä tunnistettu huoli siitä, että energialuokitus ja energiamuotokertoimet voivat käytännössä suosia tiettyjä energiaratkaisuja. Energiatodistuksen tulee perustua rakennuksen ja energiajärjestelmän todellisiin energia- ja ilmastovaikutuksiin eikä ohjata yksipuolisesti tiettyihin rakennuskohtaisiin teknologioihin.

Kaukolämpö ry korostaa, että energiatehokkuuden ja päästövähennysten saavuttamisessa tulee huomioida sekä rakennuskohtaiset että keskitetyt energiaratkaisut. Kansallisesti merkittävät päästövähennykset voidaan saavuttaa myös keskitetyllä järjestelmällä ottaen huomioon kaukolämpöjärjestelmien puhdistuminen, hukkalämpöjen hyödyntäminen lämpöpumppujen avulla kaukolämpöjärjestelmässä sekä sähköistyvän kaukolämpöjärjestelmän koko energiajärjestelmään tuoma jousto.

Kaukolämpöjärjestelmässä lämpöpumppujen, sähkökattiloiden ja lämpövarastojen käyttöä optimoidaan ja ajoitetaan niin että kaukolämpö tukee sähkötehon riittävyyttä Suomessa. Kiinteistökohtaiset lämpöpumput sitä vastoin yleensä käyttävät eniten sähköä juuri kylmimmillä ilmoilla, kun sähköstä on niukkuutta. Säädökset eivät saa ohjata osaoptimointiin, josta voi olla järjestelmätasolla haittaa.

A+-energialuokan kriteerit

Kaukolämpö ry pitää tarpeellisena arvioida A+-energialuokan kriteerejä energiajärjestelmän näkökulmasta. Esityksen mukaan A+-luokka edellyttää rakennuksen omaa uusiutuvan energian tuotantoa siten, että rakennus tuottaa enemmän uusiutuvaa energiaa kuin sen vuosittainen primäärienergian tarve.

Kaukolämpö ry toteaa, että nykyinen määritelmä korostaa rakennuskohtaista energiantuotantoa eikä tunnista täysimääräisesti keskitettyjen energiajärjestelmien tuomia hyötyjä. Vähäpäästöinen kaukolämpö, hukkalämpöjen hyödyntäminen, lämpövarastot ja muut verkostotasoiset ratkaisut voivat tuottaa merkittäviä päästövähennyksiä ilman rakennuskohtaista energiantuotantoa. Jatkovalmistelussa tulisi varmistaa, etteivät A+-luokan vaatimukset aseta eri energiaratkaisuja perusteettomasti eriarvoiseen asemaan, mikäli uusi luokittelu otetaan käyttöön.

Yhteenveto

Kaukolämpö ry kannattaa hallituksen esityksen tavoitteita energiatehokkuuden parantamiseksi ja rakennuskannan päästöjen vähentämiseksi. Erityisen myönteisenä pidämme kaukolämmön verkkokohtaisten päästötietojen valmistelua sekä käytönaikaisten päästöjen näkyvyyden lisäämistä energiatodistuksissa.

Samalla korostamme, että energiatodistusjärjestelmän jatkokehittämisessä tulee varmistaa eri energiaratkaisujen tasapuolinen kohtelu. Energialuokituksen, energiamuotokertoimien ja A+-luokan kriteerien tulee tunnistaa sekä rakennuskohtaiset että verkostotasoiset päästövähennysratkaisut, jotta sääntely tukee kustannustehokasta ja teknologianeutraalia energiajärjestelmän kehittämistä.

Kunnioittavasti

Kaukolämpö ry

Katja Kurki-Suonio

Kaukolämpö ry *edistää kaukolämmön positiivista mielikuvaa lisäämällä tietoisuutta kaukolämmöstä ja viestimällä erityisesti kaukolämmön palveluista ja kaukolämpöverkon roolista osana energiajärjestelmäämme. Jäseninämme on energiayhtiöitä ja kaukolämpöalan laite- ja järjestelmätoimittajia sekä palveluntuottajia.*